

**Защо Германия беше
принудена да
обяви война на СССР?**

Съдържание

Балтийски вариации	3
Нота на министерството на външните работи на Германия до съветското правителство – 21.06.1941 г.	4
Прокламация на Водача Адолф Хитлер от към германския народ и войниците на Източния фронт – 22.06.1941 г.	19

Балтийски вариации

В тази книжка публикуваме два документа с огромно значение за историята на XX век – „Нотата на германското външно министерство до съветското правителство“ и „Прокламацията на Фюрера до германския народ“. Двата документа носят съответно датите 21 и 22 юни 1941 година. И в двата документа на България е отделено съществено място.

В тези два исторически документа, обаче, можем ясно да видим плановете на Съветския съюз и Англия за България. Много опасна става ситуацията за нашата страна през юни 1940 година. След като Червената армия навлиза и окупира Прибалтийските страни – Естония, Латвия и Литва, то Съветското главно командване насочва вниманието си и към Балканите, по-конкретно към Румъния и България. През това време Англия изпада в незавидно положение след победата на Германския Райх над Франция. И тогава внезапно, без повод и по ултимативен начин Съветското правителство на 24 юни 1940 година изисква от Румъния да преотстъпи на СССР областите си Молдова и Буковина. Една от целите, които преследва Сталин е да помогне по заобиколен път на Англия. Румънското правителство веднага се обръща за помощ към Берлин, но Германия не може веднага да помогне на Румъния. Вместо това, правителството на Райха препоръчва на Румънското правителство да изпълни ултимативните искания на Москва, което и прави.

Ако Румъния би отишла на варианта война със СССР, то планът на съветското върховно командване е бил Червената армия да заеме и окупира поетапно румънски крайдунавски области, а оттам да навлезе на българска територия и да окупира Царство България. С приемането на съветския ултиматум от Румънското правителство „балтийската вариация“ (определението е на Георги Димитров) за България е отложена за по-късен етап. Българското държавно ръководство, обаче, от този момент нататък (юни 1940 година) е изправено пред две възможности – или германски войски да влязат в нашата страна, или съветски. В тази заплетена международна ситуация по това време трета възможност не е съществувала.

От издателите

Нота на министерството на външните работи на Германия до съветското правителство

21 юни 1941 година

(Сутринта на 22 юни 1941 година в 05.30 часа германският пълномощен министър в Москва граф фон дер Шуленбург известява и връчва Нотата на съветския комисар по външните работи Вячеслав Молотов)

I.

Когато правителството на Райха, изхождайки от желанието да се постигне равновесие на интересите на Германия и СССР, се обърна през лятото на 1939 година към Съветското правителство, то си даваше сметка за това, че взаимното разбирателство с държава, която, от една страна, представя своята принадлежност към съобществото от национални държави с всичките произтичащи от това права и задължения, а от друга - бидейки водеща партия, която като секция на Коминтерна се стреми към разпространение на революция в световен мащаб, т.е. към унищожение на тези национални държави, едва ли ще е лека задача. Потискайки в себе си сериозни съмнения, породени от тези принципни различия в политическите ориентации на Германия и Съветска Русия и най-остри противоречия между диаметрално противоположните мирогледи на национал-социализма и болшеvizма, германското правителство, въпреки всичко предприе тази стъпка. При това то се ръководеше от съображението, че обусловеното взаимно разбирателство между Германия и Русия изключва вероятността от война и постижимото по този начин удовлетворение на новите жизнени потребности на отдавна считаните за дружески народи, ще бъде най-добрата защита от по-нататъшното разпространение на комунистическите учения на международното еврейство в Европа. Тази мисъл беше подкрепена от това, че определени събития в самата Русия и някои мерки на руското правителство на международната арена най-малкото позволяваха да се приеме за възможно изтеглянето от тези учения и от предишните методи за разложение на народите. Реакцията на Москва на това предложение на германското правителство и готовността на СССР да сключи дружески пакт с Германия напълно потвърждаваха вероятността от един такъв поврат.

По този начин на 23 август 1939 година беше подписан Пакт за ненападение, а на 28 септември 1939 година - Договор за дружба и границата между двете държави.

Същността на тези договори се състоеше в следното:

1. във взаимното задължение на двете държави да не се нападат една друга и да поддържат състояние на добросъседски отношения;

2. в разграничаване на сферите на „интереси“ по пътя на отказ на Германския Райх от всякакво влияние във Финландия, Латвия, Естония, Литва и Бесарабия, като в същото това време територията на бившата Полска държава до линията Нарев-Буг-Сан по искането на Съветска Русия остава за нея.

Действително, правителството на Райха, сключвайки с Русия пакт за ненападение, съществено измени своята политика по отношение на СССР и от този ден нататък зае приятелска позиция по отношение на Съветския Съюз. То строго следваше буквата и духа на подписаните договори със Съветския Съюз. Освен това, Полша бе усмирена, а това ще рече, че с цената на германската кръв се способства за достигането на най-големия за Съветския съюз външнополитически успех за времето на неговото съществуване. Това стана възможно само благодарение на доброжелателната политика на Германия по отношение на Русия и на блестящите победи на Вермахта.

Затова, правителството на Райха по право приемаше, че то може да се надява на съответното отношение и на Съветския Съюз към Райха, особено по времето на преговорите на министъра на външните работи на Райха Фон Рибентроп в Москва. Съветското правителство и в други случаи нееднократно отбелязваше, че тези договори се явяват основа за дългосрочно урегулиране на двустранните интереси на Германия и Съветска Русия и че освен народа, уважавайки държавния строй на всяка от страните и ненамесвайки се във вътрешните работи на партньора, ще се стигне към едни дългосрочни отношения на добросъседство. За съжаление, много скоро се изясни, че правителството на Райха много е грешило в тези свои предположения.

II.

И действително, веднага след сключването на германо-руските договори, Коминтернът активизира своята дейност във всички области.

Това се отнася не само за Германия, но и за приятелските и/или неутрални държави и територии в Европа, заети от германски войски. За да не се нарушават открито договорите, се променяха само методите и по-старателно, по-изтънчено се провеждаха маскировки. С постоянното разобличаване на така наречената

„империалистическа война на Германия“ в Москва, очевидно, се надяваха да компенсират резултатите от сключването на пакта с националсоциалистическа Германия. В резултат на предприетите от полицията ефективни контрамерки, Коминтернът бе принуден да провежда своята подривна и разузнавателна дейност против Германия по обиколни пътища посредством своите центрове в съседни на Германия страни. Затова прибегваха до услугите на бивши германски комунистически дейци, които бяха задължени да провеждат в Германия ПОДРИВНА ДЕЙНОСТ и подготовка за саботажни акции. Комисарят на ГПУ Крилов постоянно се занимаваше с обучението и подготовката на кадри по този въпрос. Едновременно с това се провеждаше подривна дейност на заетите от Германия територии, особено в протектората и в заетата Франция, а така също против Норвегия, Холандия, Белгия и т.н. Представителствата на Съветска Русия, особено генералното консулство в Прага, оказваха по този въпрос ефективна помощ. С използването на радиотехнически средства за приемане и предаване усърдно се водеше разузнаване, което се явява неопровержимо доказателство за работата на Коминтерна, насочена против Райха. За всичката друга подривна и разузнавателна работа на Коминтерна е на разположение обширен документален материал, показания на свидетели и писмен материал. Освен това, се създаваха диверсионни групи, разполагащи със собствени лаборатории, в които се произвеждаха запалителни и взривни устройства за провеждане на диверсионни акции. Такива диверсии бяха, например, проведени срещу не по-малко от 16 германски кораба. Едновременно с тази подривна диверсионна дейност се водеше и шпионаж. Така, преселението на германци от Съветска Русия се използваше за това, щото с най-мръсни средства да бъдат склонени тези германски хора да работят за ГПУ. Не само мъже, но и жени по най-безсрамен начин са били принуждавани да дават съгласие за сътрудничество с ГПУ. Дори посолството на Съветска Русия в Берлин начело със съветника в посолството Козлов не се притесняваше безцеремонно да използва правото си на екстериториалност за шпионски цели. По същия начин сътрудникът на руското консулство в Прага Мохов организира център на руска шпионска мрежа, обхващаща целия протекторат. Други случаи, при които на полицията се удаде своевременно да се намеси, дават ясна и еднозначна картина за обширните подмолни кроежи на Съветска Русия. Картината, като цяло ясно свидетелствува за това, че Съветска Русия широко е провеждала против Германия нелегална подривна дейност, диверсии, терор и насочен към подготовка за война политически, военен и стопански шпионаж.

Що се отнася до подривната дейност на Съветска Русия извън пределите на Германия в Европа, то тя се разпространи почти във всички приятелски на Германия или заети от нея държави в Европа. Така например, в Румъния с цел създаване на антигермански настроения комунистическата пропаганда в листовки, внесени от Русия, обвиняваше Германия за всички трудности. От лятото на 1940 година същото и така отчетливо се прояви и в Югославия. Там

листовките призоваваха за протест против сключването на пакт между режима на Цветкович с имперските правителства в Берлин и Рим. На събиране на дейци на комунистическата партия в Аграм¹ целият югоизток на Европа от Словакия до България се е обозначавал като руски протекторат в случай, както те са се надявали, на отслабване на Германия във военно отношение. В съветската мисия в Белград в ръцете на германските войски попадат документални доказателства за това, че тази пропаганда произхожда от Съветска Русия. По същото време, докато комунистическата пропаганда в Югославия е използвала националистически лозунги, то в Унгария тя е действала преди всичко сред руското население, което тя е омайвала с надежди за освобождение от Съветска Русия. Особено активни са били антигерманските клевети в Словакия, където открито се е водила агитация за присъединяване към Съветска Русия.

Във Финландия е действало прословутото „Обединение за мир и дружба със Съветския съюз“, което във взаимодействие с радиостанция „Петроская“ се е стремяло да разложи тази страна и е работело с крайно враждебен дух по отношение на Германия. Във Франция, Белгия и Холандия са насъсквали населението против германските окупационни власти. Същите такива подстрекателства, само че с национална и панславистка окраска, са водени и в генерал-губернаторството. Германските и италиански войски току-що заели вече Гърция и веднага пропагандата на Съветския съюз и тук се захваща за работа. Общата картина свидетелства за систематически провеждана във всички страни кампания на СССР против опитите на Германия да установи стабилен ред в Европа. Наред с това против усилията на германската политика се провежда пряка контрапропаганда, която се опитва да представи тези усилия като антируски и да обърне различни страни на страната на Съветска Русия, настройвайки ги против Германия. В България се водеше агитация против встъпването и в Трестранния пакт и за гаранционен договор с Русия. В Румъния на 23 януари 1941 година бе устроен опит за преврат, зад който стояха болшевишки агенти на Москва, внедрени в Желязната гвардия, подстрекаващи нейното ръководство, в частност румънеца Гроза². При правителството на Райха са в наличност съответните неопровержими доказателства.

Що се отнася до Югославия, то правителството на Райха разполага с документи, свидетелстващи за това, че югославският посланик Георгиевич през май 1940 година след беседа с господин Молотов вече е дошъл до извода, че там Германия я смятат за „страшен враг от утрешния ден“. Още по-еднозначно е било отношението на Съветска Русия към направената от сръбски военни молба за доставки на оръжие. През ноември 1940 година началникът на Генералния

---

¹ Аграм – германското име на Загреб, столицата на Хърватия – бел. ред.

² Петру Гроза (7.12.1884 - 7.1.1958) - румънски политик, министър-председател на Румъния в периода 1945 - 1952 г. Основател и лидер на партията Земеделски фронт. Оказва съществена помощ при установяването на комунистическата диктатура в Румъния и премахването на монархията. – бел. ред.

щаб на Съветска Русия заявява на югославския военен аташе: „Ние ще ви дадем всичко необходимо и то незабавно“. Правото на определяне на цените и начинът на изплащане са предоставени на белградското правителство, като му е поставено само едно условие: сделката да се държи в тайна от Германия. По-късно, когато правителството на Цветкович се сближи с държавите от Оста, в Москва почнаха да протакат доставките на оръжие: за това беше кратко и ясно заявено във военното министерство на Съветска Русия на югославския военен аташе. Организацията на военния преврат на 27 март тази година беше кулминационен момент на тази подмолна дейтелност на сръбските заговорници и англо-руските агенти против Райха. Сръбският организатор на този преврат и ръководител на „Черната ръка“ господин Зимич³ до този момент се намира в Москва и в тесен контакт с органите на пропагандата на Съветска Русия и сега разгръща там активна дейност против Райха.

Гореизложените факти се явяват само една неголяма част от небивалата широкомащабна пропагандистка дейност на СССР в Европа против Германия. Правителството на Райха реши да публикува наличните в негово разположение обширни материали, така щото да предостави на съда на световната общественост общата картина на дейността на службите на Съветска Русия в тази посока след сключването на германо-руските договори. Като цяло правителството на Райха е принудено да констатира:

При сключването на договорите с Германия, Съветското правителство нееднократно и недвусмислено заявяваше, че то няма намерение пряко или косвено да се меси в работите на Германия. При сключването на договора за дружба то тържествено заявяваше, че ще сътрудничи с Германия, като в съответствие с действителните интереси на всички народи е, колкото се може по-бързо да се сложи край на войната между Германия, от една страна, и Англия и Франция – от друга. В светлината на гореизложените факти, особено на проявяващите се в по-нататъшния ход на войната, съглашенията и заявленията на Съветска Русия се оказаха предумишлена измама. Въпреки всичките преимущества, достигнати благодарение на приятелската позиция на Германия, не смогнаха да накарат Съветското правителство да има лоялно отношение към Германия.

Освен това, правителството на Райха достигна до убеждението, че тезисът на Ленин, още по-отчетливо изложен в „Директивата на Комунистическата партия на Словакия“ от октомври 1939 година, съгласно която е „възможно сключване на договори с други страни, ако те служат на интересите на Съветското правителство и обезвреждането на противника“, се използва и при

---

³ Всъщност е Симич – особеност в немския език. По-конкретно тук става дума за генерал Симович, който оглавява в Белград сръбското превратаджийско правителство на 27-и март 1941 година. – бел. прев.

сключването на договорите от 1939 година. По този начин, сключването на договорите за дружба е било за Съветското правителство само един тактически маньовър. Единствената цел на Русия е била сключването на изгодни за нея съглашения и едновременно с това създаване на предпоставки за по-нататъшно засилване влиянието на Съветския съюз. Главната идея е била отслабването на неболшевишките държави, така щото по-леко те да бъдат разложени и в един подходящ момент да бъдат разгромени. Това е било отразено с жестока яснота в руски документ, намерен след окупирането на съветската мисия в Белград, в който се казва: „СССР ще отреагира само в подходящия момент. Държавите от Оста още повече разхвърлиха своите въоръжени сили и поради това СССР внезапно ще нанесе удар по Германия”.

III.

Ако ли пропагандната подривна дейност на Съветския Съюз в Германия и в Европа въобще не оставя никакво съмнение в неговата позиция по отношение на Германия, то външнополитическата и военна дейност на Съветското правителство след сключването на германо-руските договори носи още по-ярко изразен характер. В Москва по време на разграничението сферите на влияние правителството на Съветска Русия заяви на министъра на външните работи на Райха, че то няма намерение да се занимава, да болшевизира или да анексира влизащите в сферата на неговото влияние държави, с изключение на намиращите се в състояние на разложение области от бившата Полска държава. В действителност обаче, както показва ходът на събитията, политиката на Съветския Съюз беше насочена единствено към едно, а именно: в пространството от Ледовития океан до Черното море, навсякъде, където е възможно, да се придвижат въоръжените сили на Москва на запад и да се разпространи болшевизацията по-нататък навътре в Европа.

Развитието на тази политика се характеризира със следните етапи:

1. Начало на развитието на тази политика се явява сключването на така наречените договори за взаимопомощ с Естония, Латвия и Литва през октомври и ноември 1939 година и въвеждането на военни бази в тези страни.
2. Следващият ход на Съветска Русия бе направен по отношение на Финландия. Когато претенциите на Съветска Русия, приемането на които би застрашило със загуба на суверенитет свободната Финландска държава, бяха отклонени от Финландското правителство, Съветското правителство се разпореди за създаването на комунистическо псевдоправителство на

Куусинен. И когато финският народ се откажа от това правителство, на Финландия бе поставен ултиматум, а през ноември 1939 година Червената армия влезе на територията на Финландия. В резултат на сключения през март финско-руски мир Финландия бе принудена да отстъпи част от своите югоизточни провинции, които веднага бяха подложени на болшевизация.

3. След няколко месеца, а именно, през юли 1940 година, Съветският Съюз започна да предприема мерки против Прибалтийските държави. Съгласно първия Московски договор Литва се отнасяше към сферата на влияние на германските интереси. В интерес на съхраняване мира, макар и с ръка на сърцето, правителството на Райха във втория договор по молба на Съветския Съюз се откажа от големи части на територията на тази страна, оставяйки част от нея в сферата на интересите на Германия. След предявяването на ултиматума от 15^{-ти} юни Съветският Съюз, не уведомявайки за това правителството на Райха, зае цялата Литва, т.е. и намиращата се в сферата на влияние от Германия част от Литва, прихождайки по този начин непосредствено до границата на Източна Прусия. По-късно последва обръщение към Германия по този въпрос и след трудни преговори, отивайки на още една приятелска отстъпка, правителството на Райха отдаде на Съветския Съюз и тази част от Литва. По същия този способ, в нарушение на сключените с тези държави договори за помощ, бяха окупирани Латвия и Естония. По този начин, цяла Прибалтика, въпреки категоричните уверения на Москва бе болшевизирана и само няколко седмици след окупацията веднага анексирана. Едновременно с анексията последва съсредоточаване на първите крупни сили на Червената армия по целия северен сектор на плацдарма на Съветска Русия против Европа.

Между другото, Съветското правителство едностранно прекъсна стопанските съглашения на Германия с тези държави, макар че според московските договорености по тези съглашения не би трябвало да бъдат нанасяни щети.

4. По въпроса за разграничаване сферите на влияние на територията на бившата Полска държава според московските договори беше ясно съгласувано, че в границите на сферите на влияние няма да се води никаква политическа агитация, а дейността на съответните окупационни власти ще се ограничава изключително и само до въпросите на мирното благоустрояване на тези територии. При правителството на Райха са на разположение неопровержими доказателства за това, че, игнорирайки тези съглашения, Съветският Съюз веднага след заемането на тази територия не само разреши антигерманската агитация в полското

генерал-губернаторство, но едновременно с това я поддържаше с болшевишка пропаганда в губернаторството. Веднага след окупацията и на тези територии бяха прехвърлени крупни руски гарнизони.

5. Докато Германската армия на Запад водеше бойни действия против Франция и Англия, последва удар на Съветския Съюз на Балканите. Тогава, след като на московските преговори Съветското правителство заяви, че няма никога едностранно да решава Бесарабския въпрос, правителството на Райха получи на 24 юни 1940 година съобщение от Съветското правителство за това, че то е изпълнено с решимост със сила да реши Бесарабския въпрос. Едновременно се съобщи, че съветските владения се разпространяват и върху Буковина, т.е. на територия, която е била стара земя на австрийската корона, никога не е принадлежала на Русия и за която по това време в Москва въобще не е говорено. Германският пълномощен министър в Москва заяви на Съветското правителство, че решението на последното се явява за правителството на Райха напълно неочаквано и силно накърнява германските икономически интереси в Румъния, а така също ще доведе до разрушаване живота на крупната местна германска колония и ще нанесе щети на германската нация в Буковина. На това господин Молотов отговори, че делото е от изключителна срочност и че Съветският Съюз в рамките на 24 часа очаква отговор от правителството на Райха. И този път правителството на Германия в името на съхраняване мира и дружбата със Съветския Съюз реши въпроса в полза на последния. То посъветва Румънското правителство, обърнало се за помощ към Германия, да отиде на отстъпка и му препоръча да предостави на Съветска Русия Бесарабия и Северна Буковина. Наред с положителния отговор на Румънското правителство, Германия препредаде молбата на румънското правителство към Съветското такова да му се предостави време за евакуация на населението от тези големи територии, да се обезпечи живота и да се съхранят имуществата на местните жители. Обаче Съветското правителство отново предяви ултиматум на Румъния и още преди изтичане на крайния срок – 28-ми юни, започна окупация на част от Буковина, а след това и на цяла Бесарабия до Дунава. И тези територии бяха в този час, анексирани от Съветския Съюз, болшевизирани и с това фактически разорени.
6. Окупацията и болшевизацията на териториите от Източна Европа и Балканите от Съветския Съюз, отстъпени от правителството на Райха на Съветския Съюз в Москва в качеството им на сфери на влияние, напълно противоречи на московските договорености. Пренебрегвайки това, правителството на Райха дори и тогава зае по отношение на СССР повече от лоялна позиция. То прояви пълен неутралитет във Финската война и по Прибалтийския въпрос, поддържаше позицията на Съветското

правителство спрямо Румънското такова и се примири, макар и с ръка на сърце, с реалностите, създали се в резултат от действията на Съветското правителство. Освен това, за да се изключи от самото начало възможност за разногласия между двете държави, то предприе широкомащабна акция за преселването на всички германци от заетите от СССР територии. Правителството на Райха смята, че едва ли е възможно да предостави по-сигурно доказателство за желанието си към траен мир със СССР.

IV.

Експанзията на Русия на Балканите предизвика териториални проблеми в този район. През лятото на 1940 година Румъния и Унгария се обърнаха към Германия с цел урегулиране на техните спорни териториални въпроси, след което в края на август поради тези разногласия, разпалвани от английски агенти, възникна остра криза. Румъния и Унгария се намираха на ръба на войната помежду си. Германия, която Унгария и Румъния нееднократно молиха за посредничество в техния спор с цел съхранение мира на Балканите, съвместно с Италия покани и двете държави на конференция във Виена и по тяхна молба на 30-ти август 1940 година се изготви решението на Виенския арбитраж. В резултат на това беше установена нова унгарско-румънска граница, а Германия и Италия, стремейки се да помогнат на Румънското правителство да разясни на своя народ причините за понесените териториални жертви и да изключи в бъдеще каквито и да е стълкновения в този регион, приеха върху себе си отговорностите на гаранти на Румънската държава в настоящите ѝ граници. Тъй като руските претенции в този район бяха удовлетворени, тези гаранции по никакъв начин не бяха насочени против Русия. Въпреки това, Съветският Съюз обжалва това решение и пренебрегвайки своите предишни заявления за това, че с присъединяването на Бесарабия и Северна Буковина неговите претенции на Балканите са удовлетворени, заяви за свои по-нататъшни интереси на Балканите, без да ги определя конкретно в този момент.

От този момент нататък все по-отчетливо се изобрази насочената против Германия политика на Съветска Русия. Правителството на Райха започна да получава все по-конкретни съобщения за това, че преговорите на английския посланик Крипс в Москва, проточили се вече твърде дълго, се развиват в благоприятна атмосфера. В същото време правителството на Райха овладя документи, свидетелстващи за интензивни военни приготовления на Съветския съюз във всички области. Тези документи се потвърждават и от намереният неотдавна в Белград отчет на югославския военен аташе в Москва от 17 декември 1940 година, в който, между другото, дословно се казва: „По данни, получени от съветските кръгове, в пълен ход върви превъоръжаване на ВВС, танковите войски

и артилерията с отчитане опыта на съвременната война, което като цяло ще бъде завършено към август 1941 година. Този срок, очевидно, се явява и крайната времева точка, до която не следва да се очакват забележими изменения в съветската външна политика.”

Изключвайки неприятелската позиция на Съветския Съюз по Балканския въпрос, Германия прилагаше нови усилия към подобряване на взаимното разбирателство със СССР, като министъра на външните работи на Райха в писмо до господин Сталин широко изложи политиката на правителството на Райха след московските преговори. В писмото особено се подчерта, следното: при сключването на Тристранния пакт Германия, Италия и Япония единодушно изходиха от това, че този пакт по никакъв начин не е насочен против Съветския Съюз, а приятелските отношения между трите държави и техните договори със СССР въобще не са длъжни да се засягат от това съглашение. В Тристранния пакт, подписан в Берлин, това е зафиксирано и документално. Също така в писмото се изразява желание и надежда от държавите в Тристранния пакт на по-нататъшно подобряване на приятелските отношения със Съветския Съюз и придаването им на конкретна форма. С цел по-нататъшното разискване на тези въпроси министърът на външните работи на Райха покани господин Молотов в Берлин.

По време на визитата на господин Молотов в Берлин правителството на Райха беше принудено да установи, че Русия е готова към действително приятелско сътрудничество с държавите от Тристранния пакт, особено с Германия, само в такъв случай, при който тя Германия е готова да изпълни поставените ѝ от Съветския Съюз условия. Тези условия се заключават в по-нататъшно проникване на Съветския Съюз на Север и на Югоизток в Европа. В Берлин и на последвалите дипломатически преговори с германския пълномощен министър в Москва г-н Молотов предяви следните искания:

1. Съветският Съюз иска да предостави на България една гаранция и като добавка към това да сключи с тази държава договор за взаимопомощ по образеца на договорите за взаимопомощ в Прибалтика, т.е. с военни бази, като в същото това време г-н Молотов заявяваше, че това няма да засегне вътрешния режим в България. С такава цел и руският комисар Соболев посети София по това време.
2. Съветският съюз изисква сключването на договор с Турция с цел създаване бази на сухопътни и военноморски сили на Босфора и Дарданелите на основата на дългосрочна аренда. В случай че Турция не се съгласи с това, Германия и Италия са длъжни да се присъединят към руските дипломатически мероприятия по принуждаването ѝ към изпълнение на тези изисквания. Тези изисквания се свеждат до господство на СССР на

Балканите.

3. Съветският Съюз заявява, че той отново усеща заплаха от страна на Финландия и поради това изисква пълния отказ на Германия от Финландия, което практически означава окупация на тази държава и изстребление на финския народ.

Естествено, Германия не можеше да приеме тези руски претенции, изпълнението на които Съветското правителство отчиташе като предварително условие за присъединяването си към държавите от Тристранния пакт. Тези същите усилия на държавите от Тристранния пакт да достигнат до едно взаимно разбирателство със Съветския Съюз претърпяха фиаско. В резултат на тази германска позиция Русия усили още повече открито насочената срещу Германия политика, а нейното все по-тясно руско сътрудничество с Англия стана очевидно. През януари 1941 година тази отрицателна руска позиция най-напред се прояви и в дипломатическата сфера. Когато през този месец Германия предприе в България определени контрамерки против настаняването на британски войски в Гърция, руският посланик в Берлин в официален демарш посочи за това, че Съветският Съюз смята територията на България и зоната на Проливите за зона на безопасност на СССР и че той не може равнодушно да се отнася към събитията в тези райони, застрашаващи безопасността на СССР. Поради това Съветското правителство ще изпревари появата на германски войски на територията на България и в зоната на двата пролива.

В отговор на това правителството на Райха даде на Съветското правителство изчерпателни разяснения за причините и целите на германските военни мерки на Балканите. То посочи това, че Германия с всички сили и средства ще възпрепятства закрепването на Англия в Гърция, но тя Германия, няма намерение да заема Проливите, а ще уважава суверенитета на Турция. Преминаването на германските войски през територията на България не може да се смята за накърняване интересите на безопасност на Съветския съюз, правителството на Райха, напротив, предполага, че тези операции служат и на съветските интереси. След провеждането на операциите на Балканите Германия ще изведе оттам своите войски.

Въпреки това заявление на правителството на Райха, Съветското правителство на свой ред веднага след влизането на германските войски оповести по адрес на България едно заявление от явно враждебен антигермански характер, смисълът на което се свеждаше до това, че присъствието на германски войски в България служи не на делото на мира, а на интересите на войната⁴.

---

⁴ В началото на януари 1941 година резидентът на ГРУ в Букурещ Луинин на няколко пъти предупреждава българския военноморски и военновъздушен аташе в Букурещ Петров, че Съветският Съюз не може да игнорира присъствието на 13 германски дивизии на южната граница на Румъния, а също така, че Черното

Обяснение на тази позиция дадох на правителството на Райха участващите се по това време сведения за все по-тясно сътрудничество между Съветска Русия и Англия. Въпреки и това, Германия и този път не реагира. Към същата категория се отнася и обещаното през март 1941 година от Съветския Съюз на Турция прикриване на тила, в случай че тя Турция встъпи във война на Балканите⁵. Това беше, както стана известно на правителството на Райха, резултат от англо-руските преговори по време на визитата на британския външен министър в Анкара, усилията на който бяха насочени към това, щото по такъв един начин да се вкара по-надълбоко Русия в английската игра.

С възникването на Балканската криза в началото на април тази година усиливащата се през това време агресивна политика на Съветското правителство по отношение на Германския Райх и до този момент в някаква степен завоалирано сътрудничество между Съветския Съюз и Англия вече стават очевидни за целия свят. Днес еднозначно е установено, че превратът, замислен в Белград след присъединяването на Югославия към Тристранния пакт, беше устроен от Англия със съгласието на Съветска Русия. Отдавна, а именно, от 14-ти ноември 1940 година, Русия тайно въоръжаваше Югославия против държавите от Оста. Безспорно доказателство за това се явяват документите, попаднали в ръцете на правителството на Райха след заемането на Белград, които разкриват всяка една фаза от тези руски оръжейни доставки на Югославия. След успешния преврат Русия сключва на 5-ти април приятелски пакт с незаконното сръбско правителство на Симонович, който пакт има за задача да укрепи позициите на превратаджиите и да помогне със своята тежест за сплотяването на съвместния англо-югославо-гръцки фронт. На 6 април 1941 година помощникът на американския държавен секретар – г-н Самър Уелс, нееднократно срещал се дотогава със светския посланик във Вашингтон, с явно удоволствие констатира във връзка с това: „При известни условия руско-югославския пакт може да има огромно значение, той засяга многостранни интереси и има основание да се приеме, че той представлява сам по себе си нещо повече от един само пакт за дружба и ненападение”.

И така, в това време, когато германските войски са били съсредоточени на територията на Румъния и България против масираното въвеждане на английски войски в Гърция, Съветският Съюз вече в явен стовор с Англия, се опитва да нанесе на Германия удар в гърба, а именно:

море – това е „руско море, разполагащо само с един единствен излаз – Босфора и Дарданелите, който излаз трябва да остане под руски контрол” - *Городецкий Г.* – „*Роковой самообман: Сталин и нападение Германии на Советский Союз.*” (М., 2001). – бел. прев.

⁵ Съветското правителство прави едностранно заявление на 09 март 1941 година, че СССР няма планове да напада Турция и че тя Турция може да разчита на пълното разбиране и неутралитет на Съветския Съюз. – бел. прев.

1. Открито поддържа Югославия, политически и тайно и' оказва военна помощ;
2. Уверява, че поддържа Турция, опитвайки се да я подбуди към заемаването на агресивна позиция по отношение на България и Германия и към вкарването на турски войски в Тракия при една крайно неблагоприятна военна обстановка;
3. Самият СССР е концентрирал крупни военни сили на румънската граница, в Бесарабия и в Молдова;
4. Внезапно в началото на април заместник-народния комисар на външните работи Вишински в беседи с румънския посланик Гафеску в Москва предприема опит да започне политика на бързо сближаване с Румъния с цел да я подбуди да напусне Германия. Английската дипломация при посредничеството на американците в Букурещ предприемат усилия в същата тази посока.

Съгласно англо-руския план, по германските войски в Румъния и България се е планирало нанасянето на удара от три страни, а именно: откъм Бесарабия, откъм Тракия и откъм Сърбия-Гърция. Само благодарение на лоялността на генерал Антонеску, на реалистичната позиция на Турското правителство и преди всичко на оперативното вмесителство на Германия и решаващата победа на Германската армия, този англо-руски план бе провален. Както стана известно на правителството на Райха от съобщенията, почти 200 югославски самолета със съветски и английски агенти, а така също и със сръбски превратаджии под ръководството на г-н Зимич частично са отправени за Русия, където сега тези офицери служат в руската армия, а друга една част от самолетите – в Египет. Самият този единствен факт представя в една особена светлина тясното сътрудничество на Англия и Русия с Югославия.

Съветското правителство напразно се опитваше всячески да замаскира истинските цели на своята политика. Съветското правителство, поддържайки в последно време стопански отношения с Германия и предприемайки редица различни мерки, искаше да продемонстрира сякаш на целия свят нормални или дори „приятелски“ отношения с Германия. Към това следва да отнесем изпращането преди няколко седмици на норвежкия, белгийския, гръцкия и югославския посланици⁶, обхванатата от безмълвие британска преса по въпроса за германо-руските отношения, организирано от британския посланик Крипс и съгласувано със Съветското правителство, и накрая, публикуваното неотдавна

---

⁶ По разпореждане на Сталин на 12 май 1941 година в Москва са закрити посолствата на Белгия, Норвегия, Гърция и Югославия. – бел. прев.

опровержение на ТАСС, изобразяващо отношенията между Германия и Съветска Русия като напълно коректни. Тези отвличащи вниманието маневри, намиращи се във въпиющо противоречие с действителната политика на Съветското правителство във военната област се съпровождаше с постоянно усилваща се концентрация на всички разполагаеми в Русия въоръжени сили на един широк фронт от Балтийско до Черно море. Във време, когато Германия отделяше основно внимание на френската кампания на Запад и когато на Изток се намираха само едно незначително количество германски войски, руското върховно командване започна систематически да прехвърля крупни контингенти войски към източната граница на Райха, при което съсредоточаването на основните сили беше позиционирано при границите на Източна Пруссия и генерал-губернаторството, а така също на границата с Румъния в Бесарабия и Буковина. Постоянно се засилваха и руските гарнизони на границата с Финландия. По-сетнешни мероприятия все в тази посока бяха прехвърлянията на нови и нови руски дивизии от Източна Азия⁷ и от Кавказ на територията на европейската част от Русия. След като по него време Съветското правителство беше заявило, че например, в Прибалтика то ще въведе само едно неголямо количество войски, само в този регион след неговата окупация то постоянно увеличаваше там концентрацията на своите войски, наброяващи днес 22 дивизии. С това се натрупва впечатление, че руските войски подхождат все по-близо до германската граница, макар от германска страна да не се предприемат никакви мерки, които биха могли да мотивират едни такива руски действия. И едва тези действия на русите принудиха германските въоръжени сили да предприемат контрамерки. Освен това, отделни части от руските сухопътни сили и ВВС се придвижиха още напред, а на летища до самата германска граница бяха съсредоточени крупни части на ВВС. Следва също да се отбележат нееднократните нарушения на границата в началото на април и учестилите се прелитания на руски самолети над територията на Германския Райх. По сведения на Румънското правителство, такива случаи е имало доста често и над румънските погранични региони Буковина, Молдова и Дунава.

Върховното командване на Вермахта от началото на годината нееднократно посочваше на външнополитическото ръководство на Райха за нарастващата опасност върху територията на последния от страна на руската армия и при това, подчертаваше, че причините за това стратегическо съсредоточаване и разгръщане на войски могат да бъдат само агресивни планове. Тези съобщения на Върховното командване на Вермахта с всички подробности ще станат достояние на обществеността. Ако би имало и най-малко съмнение в агресивността на това стратегическо съсредоточаване и разгръщане на руските войски, то беше напълно разсеяно от съобщенията, получени във Върховното

---

⁷ На 13 април 1941 година в Москва е подписан Пакт за неутралитет между СССР и Япония за срок от пет години. – бел. прев.

командване на Вермахта през последните дни. След проведената всеобща мобилизация в Съветска Русия против Германия са разположени не по-малко от 160 дивизии.

Резултатите от наблюденията през последните дни свидетелствуват за това, че създадената групировка от руски войски, по-специално моторизирани и танковите съединения, позволява на Върховното командване на Русия във всеки един момент да предприеме агресия на различни участъци от германската граница. Донесенията за засилващата се разузнавателна дейност, а също така ежедневните съобщения за произшествия по границата и стълкновения между гранични постове от двете армии допълват картината на крайно напрегнатата, взривоопасна военна обстановка. Постъпващата от Англия информация за преговорите на английския посланик Крипс с цел по-нататъшното укрепване на сътрудничеството между политическите и военните ръководства на Англия и Съветска Русия, а така също апелът на билия винаги враг на Съветите лорд Бивърбрук за всемерната подкрепа на Русия в бъдещата борба и призивът към Съединените Щати да сторят същото неопровержимо свидетелства за това, каква съдба са приготвили на германския народ.

ОСНОВАВАЙКИ СЕ НА ИЗЛОЖЕНИТЕ ФАКТИ, ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РАЙХА Е ПРИНУДЕНО ДА ЗАЯВИ:

Съветското правителство въпреки своите задължения (по договорите) и в явно противоречие със своите тържествени заявления действаше против Германия, а именно:

1. Поддривната работа против Германия и Европа е била не просто продължена, а с началото на войната още повече усилена.
2. Външната политика ставаше все по-враждебна по отношение към Германия.
3. Всичките въоръжени сили на германската граница са били съсредоточени и разгърнати в готовност за нападение.

ПО ТОЗИ НАЧИН, СЪВЕТСКОТО ПРАВИТЕЛСТВО Е ПРЕДАЛО И НАРУШИЛО ДОГОВОРИТЕ И СЪГЛАШЕНИЯТА С ГЕРМАНИЯ. НЕНАВИСТТА НА БОЛШЕВИШКА МОСКВА КЪМ НАЦИОНАЛСОЦИАЛИЗМА СЕ ОКАЗА ПО-СИЛНА ОТ ПОЛИТИЧЕСКИЯ РАЗУМ. БОЛШЕВИЗМЪТ – ТОВА Е СМЪРТНИЯТ ВРАГ НА НАЦИОНАЛСОЦИАЛИЗМА. БОЛШЕВИШКА МОСКВА Е ГОТОВА ДА НАНЕСЕ УДАР В ГЪРБА НА НАЦИОНАЛСОЦИАЛИСТИЧЕСКА ГЕРМАНИЯ, ВОДЕЩА БОРБА ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕ.

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА ГЕРМАНИЯ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ОТНАСЯ БЕЗУЧАСТНО КЪМ СЕРИОЗНАТА ЗАПЛАХА НА ИЗТОЧНАТА ГРАНИЦА. ПОРАДИ ТОВА ФЮРЕРЪТ ДАДЕ ЗАПОВЕД НА ГЕРМАНСКИТЕ ВЪОРЪЖЕНИ СИЛИ С ВСИЧКИТЕ СИ ВЪЗМОЖНОСТИ И СРЕДСТВА ДА ОТСТРАНЯТ ТАЗИ ЗАПЛАХА. ГЕРМАНСКИЯТ НАРОД ОСЪЗНАВА, ЧЕ В ПРЕДСТОЯЩАТА БОРБА ТОЙ Е ПРИЗВАН НЕ САМО ДА ЗАЩИТИ РОДИНАТА, НО ДА СПАСИ СВЕТОВНАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ ОТ СМЪРТНАТА БОЛШЕВИШКА ОПАСНОСТ И ДА РАЗЧИСТИ ПЪТЯ КЪМ ИСТИНСКИ РАЗЦВЕТ В ЕВРОПА.

Берлин, 21 юни 1941 година

Прокламация на Водача Адолф Хитлер от към германския народ и войниците на Източния фронт

Берлин, 22 юни 1941г.

Германски народе! Националсоциалисти!

Аз бях потиснат от тежки грижи и осъден на няколкомесечно мълчание, но вече дойде часът, в който, най-сетне, мога да говоря открито.

Когато германският Райх на 3 септември 1939 г. получи английската декларация за обявяване война, повтори се още веднъж британският опит да бъде осуетено, чрез борба срещу най-силната в момента държава на континента, всяко начало на едно консолидиране, а заедно с това и на едно издигане на Европа.

Така едно време Англия съсипа Испания чрез много войни.

Така води тя своите войни срещу Холандия.

Така по-късно, с помощта на цяла Европа, тя се бори срещу Франция.

И така започна тя в началото на сегашния век обкръжаването на тогавашния германски Райх, а през 1914 г. - Световната война.

Германия беше победена през 1918 година само поради липсата на вътрешно единство. Последниците бяха страшни. След като най-първо бе заявено лицемерно, че войната се е водила само срещу кайзера и неговия режим, започнато бе планомерното унищожаване на Райха, когато германската войска бе сложила вече оръжието си. Докато се изпълняваха пророкуванията на един френски държавник, че в Германия имало 20 милиона души излишни хора, сиреч хора, които би трябвало да бъдат премахнати чрез глад, болести или изселвания - Националсоциалистическото движение започна да върши своето дело за обединяването на германския народ, а заедно с това и за въздигането на Райха.

Това ново издигане на нашия народ от нуждата, мизерията и срамното пренебрежение, стоеше под знака на едно чисто вътрешно възраждане. Особено Англия не беше ни най-малко засегната, нито застрашена от него. Въпреки това, веднага започна да се прилага новата, изпълнена с омраза обкръжителна политика срещу Германия. Във вътрешността на страната и в чужбина се дойде до известния нам комплот между евреи и демократи, болшевики и реакционери, с единствената цел да се попречи на създаването на новата германска народна държава, а Райхът отново да бъде хвърлен в безсилие и мизерия.

Омразата на това международно световно съзаклятие засягаше, наред с нас, и ония народи, които, също така пренебрегнати от щастieto, бяха принудени да си изкарват насъщния хляб чрез най-тежка борба за съществуване. Преди всичко, на Италия и на Япония също тъй, както и на Германия бе отказано, дори формално забранено, всяко участие в разпределянето на богатата на този свят. Затова съюзяването на тези нации беше един акт на самоотбрана срещу застрашаващата ги егоистична световна коалиция на богатството и насилието.

Още през 1936 г. Чърчил беше заявил, според изявленията на американския генерал Ууд, пред една комисия на американската камара на представителите, че Германия била станала пак твърде силна и затова трябвало да бъде унищожена.

През лятото на 1939 г. на Англия се струваше, че е дошло времето, когато ще може да започне проектираното отново унищожаване, чрез повтарянето на една обширна обкръжаваща политика по отношение на Германия. Системата на устроената за тази цел кампания от лъжи се състоеше в това - други народи да бъдат обявявани за застрашени, да бъдат подлъгани най-първо чрез английски обещания за гаранции и за помощ, а след това, както беше и преди Световната война, да бъдат пратени да се бият срещу Германия.

Така на Англия успя от май до август 1939 г., да лансира в света, твърдението, че Литва, Естония, Финландия, Бесарабия, както и Украйна били пряко застрашени от Германия. Една част от тия държави се оставиха да бъдат подмамени да приемат предлаганите обещания за гаранции и по този начин преминаха в новия фронт,

който

постепенно обкръжаваше Германия.

При тези обстоятелства, аз сметнах, че мога да поема отговорността пред своята съвест и пред историята на германския народ, като уверя не само тези страни, респективно техните правителства, в неистинността на изказаните британски твърдения, но независимо от това, да успокоя, особено най-мощната сила на Изтока, чрез една тържествена декларация за границите на нашите интереси.

Националсоциалисти!

Всички вие навремето сигурно сте чувствували, че тази стъпка беше за мене трудна и тежка. Никога германският народ не е хранил враждебни чувства спрямо народностите на Русия. Но повече от две десетилетия еврейско-болшевишките властници от Москва се мъчеха да хвърлят в огъня не само Германия, но и цяла Европа. Не Германия се е опитвала някога да пренесе в Русия своя националсоциалистически светоглед, а еврейско-болшевишките властници в Москва непрестанно правеха усилия да натрапят на нашия и на другите европейски народи своето господство, и то не само духовно, но и военно-административно.

Във всички страни, обаче, последиците от дейността на този режим бяха само хаос, мизерия и глад.

В противовес на това, от две десетилетия насам аз се мъчех да дойда, с минимални намеси и без всякакво разрушение на нашето стопанство, до един нов социалистически ред в Германия, който не само отстранява безработицата, но и прави печалбата от работата да отива постоянно и във все по-голям размер в творящите хора.

Успехите на тази политика на стопанския и социален нов ред на нашия народ, който при планомерно преодоляване на съсловни и класови различия се стреми към една истинска народна общност като последна цел, са без precedent в цял свят.

Затова през август 1939 г. на мене ми струваше една тежка вътрешна борба да пратя своя министър в Москва, за да се опита там да неутрализира британската политика на обкръжаване на Германия. Аз направих това не само със съзнанието за отговорност спрямо германския народ, но преди всичко с надеждата, че накрая все пак ще можем да дойдем до едно трайно премахване на напрежението и да намалим жертвите, които може би, щяха да бъдат искани от нас в друго отношение.

След като Германия даде тържествено уверение в Москва, че споменатите области и страни - с изключение на Литва - лежат извън всички германски политически интереси, бе сключено и едно особено споразумение, за в случай че Англия би успяла да насъсква Полша да влезе във война срещу Германия. Но и тук стана едно разграничение на германските претенции, които не стояха в никакво съотношение с постиженията на германското оръжие.

Националсоциалисти!

Последиците от този желан от самия мен и сключен в интереса на германския народ договор бяха твърде тежки, особено за живеещите в засегнатите страни германци.

Много повече от половин милион сънародници германци - все дребни селяни, занаятчии и работници - бяха принудени почти за една нощ да напуснат своята досегашна родина, за да се отърват от един нов режим, който ги застрашаваше отначало с безкрайна мизерия, но, рано или късно, с пълно унищожаване.

Въпреки това хиляди германци изчезнаха! Невъзможно беше да се узнае тяхната съдба или дори тяхното местонахождение. Само между тях се намират повече от 160 души поданици на германския Райх.

За всичко това аз мълчах, защото трябваше да мълча! Защото моето желание беше да постигна едно окончателно премахване на напрежението, а ако е възможно и едно трайно споразумение с тази държава.

Още по време на нашия поход в Полша, съветските властници ненадейно предявиха претенции и за Литва, въпреки постановленията на договора.

Германският Райх никога не е имал намерение да окупира Литва и не само, че не е поставял никакво подобие искане пред литовското правителство, ами напротив -

отхвърли молбата на тогавашното литовско правителство да изпрати в Литва германски войски, като акт, неотговарящ на целите на германската политика.

Въпреки това, аз се примирих и с това ново руско искане. То беше, обаче, само начало на непрестанни нови изнудвания, които от това време нататък се повтаряха постоянно.

Победата в Полша, която бе извоювана изключително от германски войски, ми даде повод да отправя отново към западните сили едно предложение за мир. Поради интернационалните и еврейски подстрекатели към война, то беше обречено на отхвърляне.

Причината за това отхвърляне, обаче, още тогава се криеше в това, че Англия все още имаше надеждата да може да мобилизира една европейска коалиция срещу Германия, като включи и Балканите, и Съветска Русия.

Така в Лондон се решиха да изпратят като посланик в Москва мистър Крипс⁸.

Той получи ясното нареждане, при всякакви обстоятелства, да поднови отношенията между Съветска Русия и Англия и да ги развие в смисъла на английските интереси. Английският печат пишеше върху напредъка на тази мисия, доколкото тактически съображения не го караха да мълчи.

През есента на 1939 г. и през пролетта на 1940 г. се показаха вече фактически първите последици. Докато Русия се канеше да зароби военно не само Финландия, но и балтийските държави, тя изведнъж мотивира тази акция, с колкото лъжливото, толкова и смешното твърдение, че трябва да пази тези страни от една чужда заплаха, респективно да я изпревари. Това, обаче, можеше да се отнася само до Германия.

---

⁸ Сър Стафорд Крипс (1889-1952) - британски политик. По това време посланик в Москва (1940-1942), министър на самолетостроенето (1942-1945), по-късно министър на търговията, на финансите в правителствата на Великобритания - бел. ред.

Защото друга сила изобщо не би могла нито да проникне в източните области, нито да води война там. Въпреки това, аз трябваше да мълча. Но властниците в Кремъл веднага отидоха още по нататък.

Болшевишко струпване на войски по германската източна граница

Докато Германия през пролетта на 1940 г. оттегли своите въоръжени сили далеч от източната граница по смисъла на така наречения пакт за приятелство, дори в голяма част изобщо освободи тези области от германски войски, то в същото време започна натрупването на руски войски в един размер, който можеше да бъде схванат само като едно съзнателно застрашаване на Германия.

Според една декларация на Молотов, направена тогава лично от него, още през пролетта на 1940 г. само в балтийските държави са се намирали 22 руски дивизии. Понеже руското правителство винаги твърдеше, че тези войски били повикани от тамошното население, целта на тяхното стоеене там можеше да бъде само една демонстрация срещу Германия.

Докато нашите войници от 10 май 1940 г. нататък бяха сломили френско-британската мощ на Запад, руското натрупване по нашата източна граница продължаваше в един размер, който постепенно ставаше все по-застрашителен.

Затова от август 1940 г. нататък аз смятах, че не бих могъл да отговарям повече пред интересите на Райха, ако срещу това огромно натрупване на болшевишки дивизии оставя незащитени нашите източни провинции, които и без това вече толкова често са бивали опустошавани.

Но по този начин настъпи това, което целеше британско-съветското сътрудничество, а именно, ангажиране на толкова големи германски сили на Изток, че германското военно ръководство не можеше вече да поеме отговорността за едно радикално завършване на войната на Запад, особено по отношение на въздушните сили.

Това, обаче, отговаряше не само на целта на британската политика, но и на съветската. Защото както Англия, така и Съветска Русия имат намерението да

удължат тази война, колкото може повече време, за да отслабят цяла Европа и да я хвърлят във все по-голямо безсилие.

Застрашителното нападение на Русия срещу Румъния също така трябваше да служи само на задачата да получи в свои ръце, или при дадени обстоятелства поне да унищожи, една важна база не само на германския стопански живот, но и на стопанския живот на цяла Европа.

От 1933 г. насам, обаче, тъкмо германският Райх се стараяше с безкрайно търпение да спечели като търговски партньори югоизточно-европейските държави. Затова ние имахме и най-голям интерес за тяхното вътрешно държавно консолидиране и за реда в тях. Нахлуването на Русия в Румъния и гръцкото обвързване с Англия застрашаваха да превърнат в късо време и тези области в едно общо бойно поле.

Противно на нашите принципи и обичаи, в отговор на една настоятелна молба на тогавашното румънско правителство, което само беше виновно за този развой на нещата, аз му дадох съвет, в интереса на мира, да се поддаде на съветското изнудване и да отстъпи Бесарабия.

Румънското правителство, обаче, смяташе, че ще може да носи отговорността за това пред своя собствен народ само при предпоставката, че като обезщетение за това Германия и Италия ще дадат поне една гаранция, че няма да бъде повече засягана останалата румънска територия. Аз направих това с тежко сърце.

Преди всичко затова, защото, когато германският Райх даде една гаранция, това значи, че той ще държи на нея. Ние не сме нито англичани, нито евреи.

Аз вярвах, че по този начин съм услужил, в последния час, на мира в тази област, макар и след приемането на едно тежко задължение от наша страна. Обаче, за да бъде окончателно разрешен този проблем, а също и за да се получи яснота върху съветското становище по отношение на Райха, както и под натиска на постоянно засилващото се мобилизиране на нашата източна граница - аз поканих г-н Молотов да дойде в Берлин.

По това време съветският министър на външните работи поиска изясняването, респективно съгласието на Германия по следните четири въпроса:

I. ВЪПРОС НА МОЛОТОВ:

В случай на едно нападение на Съветска Русия срещу Румъния, германската гаранция за Румъния ще бъде ли насочена и срещу Съветска Русия?

МОЯТ ОТГОВОР:

Германската гаранция е обща и ни задължава безусловно. Русия, обаче, никога не ни е заявявала, че освен Бесарабия, има изобщо и други интереси в Румъния. Самото завземане на Северна Буковина беше едно нарушение на това уверение. Затова аз не вярвах, че сега изведнъж Русия би могла да има и по-нататъшни намерения спрямо Румъния.

II. ВЪПРОС НА МОЛОТОВ:

Русия отново се чувствала застрашена от Финландия. Русия била решена да не търпи това. Готова ли е Германия да не дава никаква подкрепа на Финландия и преди всичко, да оттегли веднага отпразилите се към Киркенез войски, за да сменят тамошните войски?

МОЯТ ОТГОВОР:

Сега, както и преди, Германия няма никакви политически интереси във Финландия. Една нова война на Русия срещу малкия финландски народ, обаче, не може да бъде смятана от правителството на германския Райх като търпима, още повече, че ние никога не бихме могли да вярваме в едно застрашаване на Русия от Финландия. Но ние изобщо не искаме в Източно море⁹ да се създаде още веднъж една военна област.

---

⁹ Германското наименование на Балтийско море – бел. ред.

III. ВЪПРОС НА МОЛОТОВ:

Готова ли е Германия да се съгласи, а Съветска Русия от своя страна да даде гаранция на България и за тази цел да изпрати съветски войски в България, при което той - Молотов - искал да заяви, че те нямали намерение по този повод да отстранят, например, Царя¹⁰.

МОЯТ ОТГОВОР:

България е суверенна държава и аз не зная България изобщо да е помолила Съветска Русия за гаранция, както Румъния помоли Германия. Освен това, би трябвало да говоря за това с моите съюзници.

IV. ВЪПРОС НА МОЛОТОВ:

Съветска Русия имала нужда, при всички обстоятелства, от свободно преминаване през Дарданелите и искала за своята защита окупирането на няколко важни опорни точки на Дарданелите, респективно на Босфора. Съгласна ли била Германия с това или не?

МОЯТ ОТГОВОР:

Германия е готова по всяко време да даде своето съгласие за една промяна на статута от Монтьро в полза на черноморските държави. Германия не е готова да се съгласи Русия да притежава свои опорни пунктове в протоците.

Националсоциалисти!

По тези въпроси аз възприех онова становище, което единствено можех да възприема като отговорен ръководител на германския Райх, но и като съзнаващ отговорността си представител на европейската култура и цивилизация.

Последицата беше едно засилване на съветската дейност, насочена срещу Райха, преди всичко, обаче, незабавното започване на вътрешното подкопаване

---

¹⁰ Става дума за Цар Борис III - бел. ред.

на новата румънска държава и опитът чрез пропаганда да бъде отстранено българското правителство.

С помощта на объркани, незрели глави от румънския легион, удаде се да бъде инсцениран в Румъния един държавен преврат, чиято цел беше да бъде свален държавният глава генерал Антонеску и да бъде създаден хаос в страната, та като бъде отстранена законната власт, да се премахне предпоставката за влизането в сила на германското обещание за гаранция. Въпреки това, аз все още вярвах, че най-добре ще бъде да запазя своето мълчание.

Веднага, след пропадането на този план беше извършено едно ново засилване на руските войскове концентрации по източната германска граница. Бронирани части и парашутни войски във все повече растящ брой, бяха премествани в застрашителна близост до германската граница.

Германската войска и германското отечество знаят, че до преди няколко седмици нито една единствена германска бронирана или моторизирана дивизия не се намираше на нашата източна граница.

Но ако би било потребно едно последно доказателство за образуваната, между това, въпреки всички залъгвания и прикривания, коалиция между Англия и Съветска Русия, това доказателство беше дадено чрез югославския конфликт. Докато аз се стараех да предприема един последен опит за умиротворяването на Балкана и в изпълнено с разбирателство сътрудничество с Дуче, поканих Югославия да се присъедини към Тристранния пакт. Тогава Англия и Съветска Русия организираха, с общи усилия, онзи преврат, който отстрани за една нощ тогавашното избрано правителство.

Защото на германския народ днес може да бъде съобщено - сръбският преврат срещу Германия бе извършен не само под английско, но преди всичко, под съветско-руско знаме. Но понеже ние мълчахме и за това, съветското ръководство направи още една стъпка по-нататък. То не само организира преврата, но и няколко дни по-късно сключи с преданите нему нови креатури известната приятелска спогодба, която беше предназначена да засили съпротивителната сила на сърбите срещу умиротворяването на Балкана и да ги настрои срещу Германия. И това не беше никакво платоническо намерение.

Москва искаше мобилизирането на сръбската армия. Понеже аз и тогава смятах, че е по-добре да не говоря, властниците от Кремъл направиха още една крачка по-нататък.

Правителството на германския Райх притежава днес документи, с които се доказва, че Русия, за да спечели окончателно Сърбия за борбата, е дала на последната уверението, че през Солун ще доставя оръжия, самолети, муниции и друг военен материал срещу Германия.

И това ставаше почти в същия онзи момент, когато сам аз още давах на японския министър на външните работи д-р Мацуока съвет, да работи за едно подобряване на отношенията с Русия, все с надеждата да се помогне по този начин на мира.

Само бързият пробив на нашите несравними дивизии към Скопие, както и завземането на Солун, попречиха на намеренията на този съветско-англосаксонски комплот. Сръбските офицери от въздухоплаването отлетяха за Русия и там бяха приети като съюзници.

Победата на силите от Оста на Балкана осуети плана, Германия да бъде въввлечена през това лято в няколко месечни борби в Югоизточна Европа, а между това, натрупването на съветски войски да продължава все повече, тяхната боева готовност да се засилва, та тогава Съветска Русия, заедно с Англия и подкрепена от очакваните американски доставки, да задуши и да смаже германския Райх и Италия.

По този начин Москва не само наруши постановленията на нашия пакт за приятелство, но и извърши най-жалка измяна. И всичко това ставаше, докато властниците в Кремъл до последната минута лицемереха навън, точно както беше в случая с Финландия или Румъния и правеха наглед невинни опровержения.

Но ако досега бях принуден от обстоятелствата постоянно да мълча, днес е дошъл моментът, когато едно по-нататъшно бездействие би било не само греховна небрежност, но и престъпление спрямо германския народ, дори спрямо цяла Европа,

Днес кръгло 160 руски дивизии стоят на нашата граница. От няколко седмици постоянно стават нарушения на тази граница и то не само на съветско-германската граница, но и в Далечния север, както и в Румъния. Руските летци просто си правят удоволствие да оглеждат безгрижно тези граници, вероятно, за да ни докажат по този начин, че се чувстват вече като господари на тези области.

През нощта на 17 срещу 18 юни руски патрули отново направиха разузнаване на германската територия и можаха да бъдат отблъснати едва след продължителна престрелка.

По този начин, обаче, дойде вече часът, в който става необходимо да се противопоставим на този комплот на еврейско-англосаксонските военни подбудители и на също така еврейските властници на болшевишката московска централа.

Германски народе!

В този момент се извършва едно настъпление, което по размери и обсег е най-голямото, каквото е виждал светът досега. Заедно с нашите финландски другари, борците на победителя от Нарвик стоят до Северното ледовито море. Германски дивизии, под заповедите на завоевателя на Норвегия, пазят, заедно с финландските герои на свободата, под заповедите на техния маршал, финландската земя. От Източна Прусия до Карпатите се простират формациите на германския източен фронт. По бреговете на Прут, по долното течение на Дунава, чак до бреговете на Черно море, германски и румънски войници стоят заедно под заповедите на държавния глава Антонеску.

Задачата на този фронт не е вече защитата на отделни страни, а осигуряването на Европа и следователно, спасяването на всички.

Затова днес реших да се поставя отново в ръцете на нашите войници съдбата и бъдещето на германския Райх и на нашия народ.

Дано Бог ни помогне и в тази борба!

Берлин, 22 юни 1941 година.

Адолф Хитлер